Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa-asemista ja eräistä tutkista sekä avaruustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

11.11.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tausta ja tavoitteet

Uudet liiketoiminnan ja tutkimuksen mahdollisuudet

Huoli kaukokartoitusdatan tai maa-asemadatan päätymisestä ei-toivottuihin tarkoituksiin (terrorismi, tiedustelu ym.) – ei soveltuvaa lainsäädäntöä

Tavoitteena tasapaino kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden intressien sekä liiketoiminnan ja tutkimuksen edistämisen välillä.

Tavoitteena on ennustettavan ja oikeudellisesti selkeän toimintaympäristön luominen alan kilpailukyvyn ja kasvun edistämiseksi.

Huomioon teknologian nopea kehitys ja teknologianeutraliteetti.

HE:n valmistelu

- **TEM asetti poikkihallinnollisen työryhmän 10.3.2021**
- **Työryhmän alkuperäinen toimikausi oli 1.3.–31.12.2021 ja toimikautta pidennettiin 31.5.2022 asti**
- **Tehtävänä oli arvioida satelliittidatan vastaanottoa, jakelua ja käyttöä koskevan kansallisen lainsäädännön tarve ja laajuus sekä määritellä satelliitin, maa-aseman sekä tutkan tai muun välineen tuottaman tai vastaanottaman datan ja informaation jakelun ja käytön puitteet**
- **Työryhmän julkiset asiakirjat ovat saatavissa työ- ja elinkeinoministeriön hankehaun kautta tunnuksella TEM017:00/2021**
- **Lausuntokierros oli 16.3.–21.4.2022. Asiakirjat olivat saatavilla lausuntopalvelu.fi-osoitteessa. Lausuntoja annettiin 19 kappaletta.**
- **Viranomaiskeskusteluja käytiin vertailumaiden (DE, FR, CA, JP, US, NO, SE) ja Euroopan avaruusjärjestön kanssa**
- **Seuraamusmaksua koskevien säännösten vuoksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 pykälään esitetään lisättäväksi viittaus avaruustoimintalakiin**
- **Tarkoitus on, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman pian**

Vaikutukset

- **Sekä satelliittikaukokartoitus että maa-asema- ja tutkatoiminta tarjoavat yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia**
- **Vaikka toiminta on vielä vähäistä (muutamia yrityksiä), suomalainen avaruussektori kehittyy vahvasti ja herättää myös kansainvälistä kiinnostusta**
- **Vaikutukset yrityksiin lupamenettelyn ja valvonnan kautta**
  - Lupahakemuksen valmistelu
  - Lupamaksut
  - Vuosiraportointi, tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus
- **Vaikutukset viranomaisiin**
  - Uudet viranomaistehtävät Liikenne- ja viestintävirastolle ja työ- ja elinkeinoministeriölle – yhteys olemassa oleviin radiolupa- ja avaruustoimintalupaprosesseihin
  - Lausunnot turvallisuusviranomaisilta
  - Oikeusrekisterikeskukselle seuraamusmaksun täytäntöönpanotehtävä
- **Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia valtiontalouteen. Lisätehtävien johdosta ei ehdoteta lisämäärärahoja budjettiin.**

Laki maa-asemista ja eräistä tutkista

- **Maa-aseman tai tutkan perustaminen sekä maa-asematoiminnan tai tutkatoiminnan harjoittaminen olisi luvanvaraista**
- **Lupaviranomaisena toimisi Liikenne- ja viestintävirasto**
- **Valtioneuvosto ratkaisisi lupa-asian, kun luvan myöntäminen ilmeisesti vaikuttaisi kansalliseen turvallisuuteen**
- **Luvan edellytyksenä**
  - Toiminta on kansallisen turvallisuuden, kansainvälisten velvoitteiden ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan mukaista
  - Toiminta täyttää teknisen turvallisuuden ja tietoturvallisuuden edellytykset
  - Toiminnanharjoittaja tuntee asiakkaansa, datan luovutusrajoitus (pakotteet / asevientikielto)
- **Liikenne- ja viestintävirasto valvoo toimintaa: vuosiraportointi, tiedonsaantioikeus, tarkastusoikeus**
- **Viranomaisten maa-asema- tai tutkatoiminnasta ilmoitettava, luvanvaraista vain viranomaisen kaupallinen toiminta**

Laki avaruustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

- **L avaruustoiminnasta tullut voimaan 2018. Nyt lakiin lisättäisiin säännökset satelliittikaukokartoituksesta**
- **Satelliittikaukokartoituksen harjoittaminen olisi luvanvaraista**
- **Lupaviranomaisena toimisi työ- ja elinkeinoministeriö**
- **Luvan edellytyksenä**
  - Toiminta on kansallisen turvallisuuden, kansainvälisten velvoitteiden ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan mukaista
  - Toiminta täyttää teknisen turvallisuuden ja tietoturvallisuuden edellytykset
  - Toiminnanharjoittaja tuntee asiakkaansa, datan luovutusrajoitus (pakotteet / asevientikielto)
- **Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo toimintaa: vuosiraportointi, tiedonsaantioikeus, tarkastusoikeus**
- **Säännösten rikkomisesta voitaisiin määrätä seuraamusmaksu**
- **Viranomaisten satelliittikaukokartoituksesta ilmoitettava lupaviranomaisella, luvanvaraista vain viranomaisen kaupallinen toiminta**

Lupaprosessi

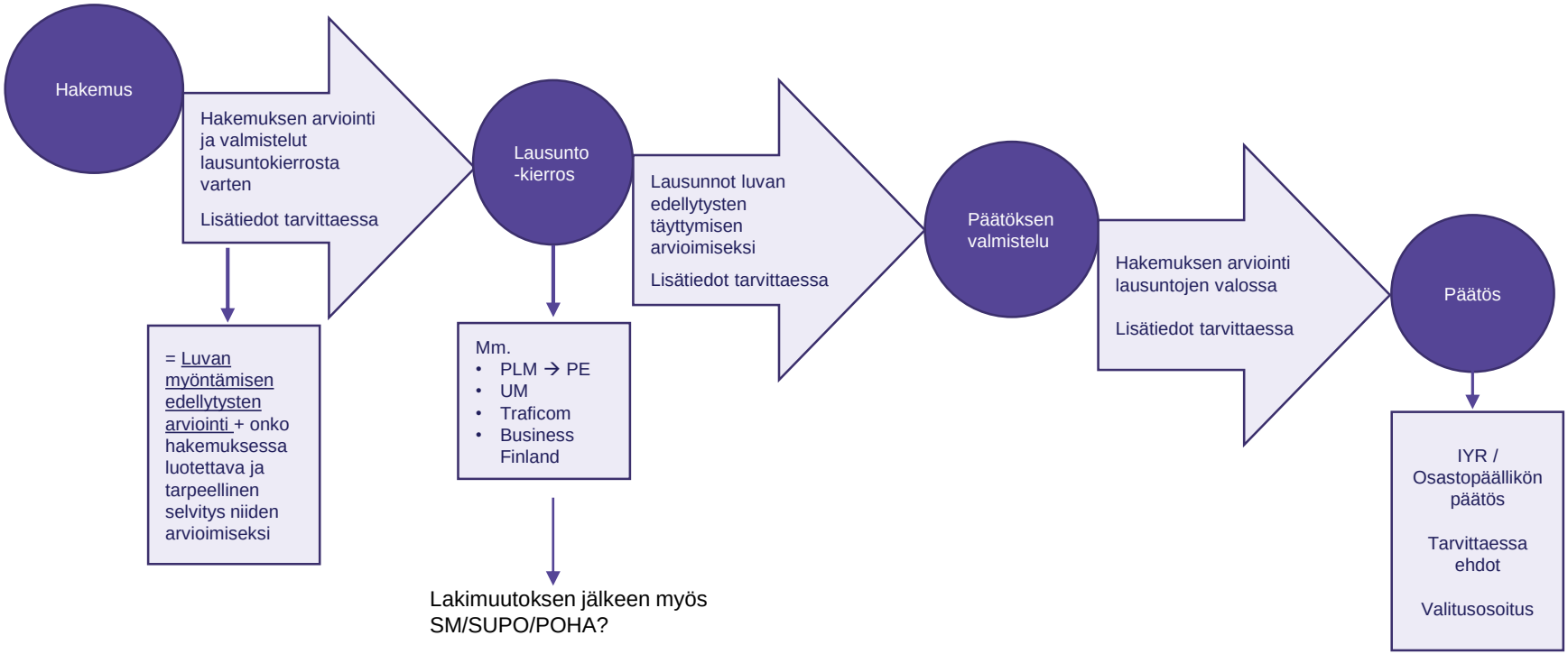

Kiitos!